
REPORTÁŽ Z BETLÉMA

VÁNOČNÍ PROGRAM

OBSAH

OBSAH	2
Scénář programu	4
Pomůcky	4
PODROBNÝ KOMENTÁŘ K JEDNOTLIVÝM BODŮM SCÉNÁŘE	5
Aktivita - „Novinový titulek	5
Aktivita - „Fotografie v novinách“:	5
Aktivita - „Chronologie příběhu“:	5
Aktivita - „Moje myšlenka“:	6
Aktivita - „Reportéři v terénu“:	6
Aktivita - „Nové pohledy“:	7
Aktivita - „Citát do kapsy“:	8
Přílohy	8
Ježíšovo narození	9
Ježíšovo narození	10
NOVINY Z BETLÉMA – NÁVRH PRO DALŠÍ PRÁCI VE TŘÍDĚ	13
Obsah:	13
Cíle:	13
náměty:	13
Žurnalistické útvary:	14
Inspirace pro lektora před realizací programu	15

Název projektu	POSELSTVÍ KŘEŠŤANSKÝCH SVÁTKŮ
Název programu	REPORTÁŽ Z BETLÉMA
Cílová skupina	Žáci 4. – 5. třídy základní školy
Charakteristika programu	Žáci se seznámí s vánočním příběhem pomocí biblického textu. Společně v něm hledají hlavní myšlenku a poselství sami pro sebe. Pomocí hry v roli poznají vánoční události a jejich postavy z různých úhlů pohledu, uvědomí si, že za idylickým obrazem se skrývá spousta odříkání, těžkostí a nelehkých zkoušek, které s sebou ale zároveň přináší vzájemnou podporu a lásku.
Hlavní myšlenka	Všichni známe vánoční příběh a idylický obraz Marie a Josefa s dítětem v jeslích. Jak ale byla náročná a daleká cesta do Betléma, jak složité muselo být hledání noclehu a odmítavé reakce a co narození dítěte ve stáji? Jak se asi cítili chudí pastýři, kteří jako první navštívili narozené dítě a co se jim honilo hlavou? Pohled na známý příběh z různých úhlů může vést k zamyšlení, nad statečností, vírou, vzájemnou pomocí, láskou a otevřeností pro všechny bez rozdílu.
Cíle	<ul style="list-style-type: none"> • žáci se seznámí s vánočním příběhem a poznají postavy Marie, Josefa a chudých pastýřů • pomocí analýzy biblického úryvku se zamyslí nad obsahem a hlavní myšlenkou textu a vlastním poselstvím • dokáží se podívat na událost z jiného úhlu pohledu, zamyslí se nad tím, co mohly postavy prožít a jak se mohly v dané situaci cítit • z daných informací vyvodí určitá tvrzení a zasadí je do souvislosti • zpracují své poznatky do zpravodajského útvaru a prezentují jej před ostatními • dokáží porovnat informace získané z textu s informacemi, které vyvodili z daných situací, reálií a okolností děje
Průřezová témata	<ul style="list-style-type: none"> • vánoční zvyky a tradice • lidské vztahy (rozvoj postojů k toleranci, empatii a k harmonickým mezilidským vztahům) • princip sociálního smíru a solidarity • fungování medií • orientace v čase, časový sled • kolektivní práce, práce ve skupinách

SCÉNÁŘ PROGRAMU

- * Aktivita „Novinový titulek“: práce s obrazem Svaté rodiny, hledání slovního pojmenování
- * Aktivita „Fotografie v novinách“: práce s biblickým textem, vyjádření obsahu formou živých obrazů
- * Aktivita „Chronologie příběhu“: práce s biblickým textem, časové uspořádání jednotlivých událostí, diskuze nad obsahem textu
- * Aktivita „Moje myšlenka“: analýza textu, příběhová linka, hlavní a vedlejší postavy, hlavní myšlenka textu
- * Aktivita „Reportéři v terénu“: práce s představivostí, formulování textu do podoby reportáže, pohled na známý příběh z jiných úhlů pohledu
- * Aktivita „Nové pohledy“: diskuze o tom, jak se změnil pohled na daný příběh a co je v příběhu hlavní myšlenkou, kterou si každý sám za sebe odnáší
- * Aktivita „Citát do kapsy“: vybraná myšlenka provázející nás na každém kroku

POMŮCKY

- * biblické postavičky, šátky (nebo obrázek Svaté rodiny)
- * rozstříhaný biblický text na jednotlivé části (viz Příloha č. 1)
- * biblický text (viz Příloha č. 2)
- * informace z místa dění pro každou skupinu (viz Příloha č. 3)
- * rekvizita pro moderátora a reportéra (např. desky na papíry, mikrofon, část kostýmu,...)
- * otázky pro moderátora (viz Příloha č. 4)
- * lístečky (pro každého žáka jeden)

PODROBNÝ KOMENTÁŘ K JEDNOTLIVÝM BODŮM SCÉNÁŘE

AKTIVITA - „NOVINOVÝ TITULEK

- práce s obrazem Svaté rodiny, hledání slovního pojmenování

✧ **Popis aktivity:**

Žáci sedí v kruhu na koberci nebo na židličkách. Lektor vytvoří v kruhu obraz z biblických postav – Marie, Josef a narozené dítě (nebo jakýkoli jiný obrázek Svaté rodiny). Lektor rozdá každému žákovi jeden lísteček a vyzve je, aby pojmenovali obrázek, který před sebou vidí, jako by to byl titulek v novinách. Každý žák sám za sebe napíše tento titulek na kousek papíru a položí jej kolem obrázku. Titulky si pak žáci prohlédnou a vzájemně přečtou.

AKTIVITA - „FOTOGRAFIE V NOVINÁCH“:

- práce s biblickým textem, vyjádření obsahu formou živých obrazů

✧ **Popis aktivity:**

Lektor rozdělí žáky na čtyři skupiny. Každá skupina dostane část biblického příběhu (viz Příloha č. 1). Žáci si ve skupině část textu přečtou a nejdůležitější událost znázorní pomocí živého obrazu (živých soch) - jako fotografii, která by mohla být v novinách u tohoto textu.

Každá skupina poté předvede svoji fotografii (živý obraz) a jeden ze skupiny současně přečte příslušný text.

AKTIVITA - „CHRONOLOGIE PŘÍBĚHU“:

- práce s biblickým textem, časové uspořádání jednotlivých událostí, diskuze nad obsahem textu

✧ **Popis aktivity:**

Lektor se s žáky posadí do kruhu a vyzve je, aby se společně pokusili uspořádat jednotlivé části biblického textu chronologicky do souvislého příběhu. Lektor poté každému žákovi rozdá vytištěný kompletní biblický text (viz Příloha č. 2), který si mohou znovu společně přečíst.

AKTIVITA - „MOJE MYŠLENKA“:

- analýza textu, příběhová linka, hlavní a vedlejší postavy, hlavní myšlenka textu

* **Popis aktivity:**

Lektor se žáků ptá, o čem příběh vypráví? Zda je v textu něco, čemu nerozumí? Jaké jsou hlavní postavy tohoto příběhu, jaké další postavy zde vystupují? V případě nejasností vysvětlí potřebné věci, především kdo je Spasitel a proč na něj lidé čekali. Poté si každý žák sám za sebe označí v textu jednu větu nebo jen slovní spojení či jedno slovo, které mu přijde důležité nebo ho něčím oslovuje. Kdo bude chtít, může „svoji větu“ přečíst nahlas.

AKTIVITA - „REPORTÉŘI V TERÉNU“:

- práce s představivostí, formulování textu do podoby reportáže, pohled na známý příběh z jiných úhlů pohledu

* **Popis aktivity:**

Lektor vyzve žáky, aby se vrátili do svých skupin, které si vytvořili na začátku a ke svým původním textům. Sdělí jim, že se nyní stávají reportéry, kteří byli vysláni do své části příběhu a mají za úkol zjistit, co se stalo. Žáci ve skupinách debatují o tom, co mohl reportér v jejich úseku příběhu vidět, co mohl zjistit, co se tam mohlo odehrát a není o tom zmínka v textu. Co jim dané postavy řekli, jak se cítí, apod. (Např. část textu: *I Josef z Galileje se vydal z města Nazareta do Judska, do města Davidova zvaného Betlém, protože byl z domu a rodu Davidova – žáci si přestaví, že se ocitli na cestě s Marií a Josefem a zjišťují, jak se jim jde, co zažili, jak se cítí ... apod.*) Žáci se tak musí vžít do role člověka, který danou událost sleduje jako pozorovatel, který může zjišťovat a ptát se.

Pro lepší orientaci může lektor rozdat každé skupině informace, které jim pomohou k orientaci v jejich části příběhu. Žákům v rolích reportérů sdělí, že než se vydají na místa dění, mohou si přečíst informace od zahraničních kolegů, kteří jsou již v terénu – jedná se o popis místa a útržky rozhovorů s místními lidmi. (viz Příloha č. 3).

Je také důležité, aby lektor žákům sdělil, že si nemohou vymýšlet nemožné varianty a události, které se v té době stát nemohly nebo které by změnily následující děj (např. že Marie s Josefem zabloudili a dítě se narodilo na cestě – není možné, protože text pokračuje tím, že se narodil v Betlémě a byl položen do jeslí).

1. Varianta

Žáci si ve skupině připraví informace, které jako reportéři z místa dění chtějí sdělit.

Lektor vstoupí do role moderátora zpravodajského pořadu (může si vzít i část kostýmu a prostorově určit místo televizního studia, žák v roli reportéra může mít v ruce

mikrofon). Každá skupina si vybere svého reportéra, který bude odpovídat na otázky moderátora (viz Příloha č. 4) a podávat tak informace z místa dění.

Lektor v roli moderátora se snaží vytvořit atmosféru živého televizního přenosu a pomoci tak žákům více se vžít do role reportérů.

Pokud by tento způsob práce v některé třídě nefungoval, může lektor vybídnout žáky k tomu, aby si přečetli informace od zahraničních kolegů (viz Příloha č. 3) a zjistili jaké informace se díky tomu dozvěděli oproti původnímu biblickému textu, který měli k dispozici na začátku.

2. Varianta

Žáci ve skupině napíší reportáž do novin z místa dění. Stačí krátký článek, který bude informovat, co vše mohli jako reportéři vidět, slyšet, co vše se v jejich příběhové části odehrálo.

Jednotlivé reportáže si žáci vzájemně představí a položí je doprostřed kruhu.

AKTIVITA - „NOVÉ POHLEDY“:

- diskuze o tom, jak se změnil pohled na daný příběh a co je v příběhu hlavní myšlenkou, kterou si každý sám za sebe odnáší

* Popis aktivity:

Lektor poté vede s žáky diskuzi o tom, co nového se dozvěděli o příběhu oproti tomu, původnímu biblickému. Zda se jim nějak změnil pohled na některou událost nebo postavu? Objevilo se nyní něco, co vám přijde důležité a před tím jste si toho nevšimli? Vybrali byste nyní jinou větu než tu, kterou jste si označili na začátku? Lektor rozdá žákům lístečky, na které si každý sám za sebe napíše svoji větu či slovo nebo slovní spojení.

Lektor uzavře celé setkání myšlenkou: Každý z nás asi zná vánoční příběh o narození Ježíše v Betlémě. Když jsme se na začátku koukali na obraz uprostřed kruhu, viděli jsme idylický obrázek Marie, Josefa a narozeného dítěte. Nyní za obrazem možná vidíme, co vše Marie a Josef museli zdolat, jak museli být stateční a pomáhat si a podporovat se svojí vzájemnou láskou. Možná, že až někde uvidíte betlém nebo obrázek Svaté rodiny, uvědomíte si, co vše bylo za tím.

AKTIVITA - „CITÁT DO KAPSY“:

- vybraná myšlenka provázející nás na každém kroku

* Popis aktivity:

Lektor vyzve žáky k tomu, aby si každý „svoji myšlenku“ – slovo či větu, kterou si napsal na papír, vložil do své kapsy. Takto bude „jejich myšlenka“ stále s nimi. Kdykoli si sáhnou do kapsy, mohou si vzpomenout na toto setkání a zamyslet se nad slovy, která si napsali.

PŘÍLOHY

- * Příloha č. 1: Biblický text rozdělený na části (Lk 2, 1 – 19)
- * Příloha č. 2: Biblický text (Lk 2, 1-19) – souvislý
- * Příloha č. 3: Informace z místa dění
- * Příloha č. 4: Otázky moderátora
- * Příloha č. 5: Školní projekt

Příloha č. 1: Biblický text rozdělený na části (Lk 2, 1 – 19)

JEŽÍŠOVO NAROZENÍ

---

* Text pro 1. skupinu:

V těch dnech vydal César Augustus nařízení, aby v celé říši proběhlo sčítání lidu. (Toto sčítání proběhlo předtím, než se Quirinius stal správcem Sýrie.) Všichni se tedy šli dát zapsat, každý do svého města. I Josef z Galileje se vydal z města Nazaret do Judska, do města Davidova zvaného Betlém (protože byl z domu a rodu Davidova), aby se nechal zapsat se svou snoubenkou Marií, která byla těhotná.

---

* Text pro 2. skupinu:

Když tam byli, Marii se naplnil čas k porodu a porodila svého prvorozeného syna. Zavinula ho do plenek a položila do jeslí, protože v hostinci pro ně nebylo místo.

---

* Text pro 3. skupinu:

V tom kraji byli pastýři, kteří pobývali pod širým nebem a drželi noční hlídky u svého stáda. Vtom před nimi stanul Hospodinův anděl a ozářila je Hospodinova sláva. Hrozně se vyděsili, ale anděl jim řekl: „Nebojte se! Hle, zvěstuji vám velikou radost pro všechny lidi. Dnes se vám ve městě Davidově narodil Spasitel – váš Mesiáš a Pán. A toto vám bude znamením: najdete děťátko zavinuté do plenek, ležící v jeslích.“

A s tím andělem se hned objevilo množství nebeských zástupů takto chválících Boha:

„Sláva na výsostech Bohu
a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“

---

* Text pro 4. skupinu:

Jakmile od nich andělé odešli do nebe, pastýři si řekli: „Pojďme do Betléma! Podíváme se, jak se stalo, co nám Hospodin oznámil.“ Pospíšili si tedy, a když přišli, našli Marii, Josefa i děťátko ležící v jeslích. Poté, co ho uviděli, začali rozhlašovat, co jim bylo o tom dítěti řečeno, a všichni, kdo to slyšeli, žasli nad tím, co jim pastýři říkali.

Příloha č. 2: Biblický text (Lk 2, 1-19) – souvislý

JEŽÍŠOVO NAROZENÍ

V těch dnech vydal César Augustus nařízení, aby v celé říši proběhlo sčítání lidu. (Toto sčítání proběhlo předtím, než se Quirinius stal správcem Sýrie.) Všichni se tedy šli dát zapsat, každý do svého města.

I Josef z Galileje se vydal z města Nazaret do Judska, do města Davidova zvaného Betlém (protože byl z domu a rodu Davidova), aby se nechal zapsat se svou snoubenkou Marií, která byla těhotná. Když tam byli, Marii se naplnil čas k porodu a porodila svého prvorozeného syna. Zavinula ho do plenek a položila do jeslí, protože v hostinci pro ně nebylo místo.

V tom kraji byli pastýři, kteří pobývali pod širým nebem a drželi noční hlídky u svého stáda. Vtom před nimi stanul Hospodinův anděl a ozářila je Hospodinova sláva. Hrozně se vyděsili, ale anděl jim řekl: „Nebojte se! Hle, zvěstuji vám velikou radost pro všechny lidi. Dnes se vám ve městě Davidově narodil Spasitel – váš Mesiáš a Pán. A toto vám bude znamením: najdete děťátko zavinuté do plenek, ležící v jeslích.“

A s tím andělem se hned objevilo množství nebeských zástupů takto chválících Boha:

„Sláva na výsostech Bohu
a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“

Jakmile od nich andělé odešli do nebe, pastýři si řekli: „Pojďme do Betléma! Podíváme se, jak se stalo, co nám Hospodin oznámil.“ Pospíšili si tedy, a když přišli, našli Marii, Josefa i děťátko ležící v jeslích. Poté, co ho uviděli, začali rozhlašovat, co jim bylo o tom dítěti řečeno, a všichni, kdo to slyšeli, žasli nad tím, co jim pastýři říkali.

Příloha č. 3: Informace z místa dění

---

1. Skupina

Marie s Josefem ušli pěšky 100 kilometrů přes hornatou část země. Měli před sebou do Betléma ještě 30 kilometrů. Zažili deštivé a chladné počasí i velká vedra. Jistě měli po cestě i hlad a žízeň.

Josef: *„Je to velmi náročná cesta, hlavně pro moji partnerku, která čeká dítě. Ale je velmi statečná a nikdy si po cestě na nic nestěžovala, i když jsme zažili spoustu nebezpečných věcí.“*

Marie: *„Věřím ve všem Josefovi. Vždy se na něho mohu spolehnout, že se o mě postará. A také důvěřuji našemu Bohu.“*

---

2. Skupina

Marie s Josefem dorazili do města Betléma přeplněného lidmi, co se sem přišli zapsat. Byli unavení a hledali nocleh, ale všichni je odmítli, protože všude bylo plno.

Hostinská: *„Ano, byl u mě muž s těhotnou ženou, vypadali zoufale, všude je odmítli, ale u nás v hostinci také nebylo jediné volné místo. Bylo mi jich líto, tak jsem je poslala na noc do stáje nad městem, kde na ně alespoň nebude pršet.“*

Obyvatel Betléma: *„Ano viděl jsem ženu s mužem, jak jdou ke stáji, ale nevím o tom, že by se jim už narodilo dítě. Myslím, že o nich ve městě nikdo neví.“*

---

3. Skupina

Dnes v noci pastýřům na pastvinách v okolí Betléma se prý zjevil nějaký anděl a řekl jim, že se jim narodil Spasitel a sdělil jim, i kde ho najdou.

Jeden pastýř: *„Jsem z toho v šoku, taková nádhera, kterou jsem viděl. Nemůžu tomu uvěřit. Prý se nám narodil Spasitel. Tolik let čekáme na někoho, kdo nás zachrání a vysvobodí a prý už je tady! Jen je mi divné, že se prý narodil někde ve stáji?“*

Druhý pastýř: *„Zůstali jsme všichni jako omámení, jen jsme zírali. Nechápu, že my nejchudší lidé v okolí jsme se dozvěděli takovou zprávu! A viděli jsme anděly!!!“*

---

4. Skupina

Pastýři z toho byli v šoku, ale nakonec se vydali do Betléma, aby se dozvěděli, zda je to všechno pravda. Šli prý velmi rychle a opravdu je v Betlémě našli.

Jeden z pastýřů: *„Opravdu jsme našli stáj a v ní ženu a muže a dítě zabalené v plenkách a položené v jeslích. Andělé měli pravdu, narodil se nám Spasitel! A byli jsme tam první!“*

Obyvatelka Betléma: *„Potkala jsem několik pastýřů, dost jsem se jich lekla. Že prý jim andělé řekli, že se tady ve stáji narodilo dítě a že je to náš Spasitel. To ale není možné, to by byl zázrak! Ale prý je to pravda, prý tam leží jen v plenkách v jeslích.“*

Příloha č. 4: Otázky moderátora

Otázky pro 1. skupinu:

- * Kde se nyní nachází Marie s Josefem? (Kolik ušli kilometrů a kolik jim zbývá?)
- * Jak se cítí Marie? A jak Josef?
- * Stalo se jim po cestě něco zvláštního nebo dokonce nebezpečného?
- * Kdy si myslíte, že dorazí do Betléma?

Otázky pro 2. skupinu:

- * Jaká je situace ve městě Betlémě v době sčítání lidu? (Kolik je tam lidí? Stačí město pokrýt poptávkou pro všechny – ubytování, jídlo a tak?)
- * Dorazil Josef s Marií do města? A viděl je někdo?
- * A víme, kde se ubytovali?
- * A víme, zda se jim už narodilo dítě? Viděl někdo toto narozené dítě?

Otázky pro 3. skupinu:

- * Máme nějaké informace o událostech v horách? Prý se tam stalo něco zvláštního?
- * Co se pastýři konkrétně dozvěděli? Mluvili jste s nimi?
- * A co na to říkají pastýři? Mají strach? Jsou vyděšení?

Otázky pro 4. skupinu:

- * Odhodlali se nakonec pastýři a došli do Betléma?
- * A co? Našli tam někoho?
- * Ví o tom už i jiní lidé? A co na to říkají?

Příloha č. 5: Školní projekt

NOVINY Z BETLÉMA – NÁVRH PRO DALŠÍ PRÁCI VE TŘÍDĚ

OBSAH:

Žáci si vytvoří své vlastní noviny z Betléma. Jako zdroj informací využijí biblický text. Mohou také vyhledat další potřebné informace i z jiných zdrojů – knihy, internet, mapy, apod. Tyto informace poté zpracují do podoby novinových článků v podobě různých zpravodajských stylů. Mohou pracovat ve skupinách nebo samostatně, kdy si každý vybere část, kterou bude zpracovávat a poté ze svých článků a informací vytvoří jedny společné noviny. Těm dají i název a zpracují je i výtvarně a graficky do konečné podoby.

CÍLE:

- * žáci pracují s informacemi, dokáží je vyhledat, analyzovat a třídit
- * seznámí se s publicistickými styly a dokáží je v krátké podobě vytvořit
- * prohlubují svoji mediální gramotnost, analyzují věrohodnost sdělení a pracují s komunikačním záměrem
- * dokáží pracovat ve skupině, rozvíjí schopnost spolupráce, prohlubují schopnost vyjádřit svůj názor s respektem k druhým
- * rozvíjí estetické cítění a kultivovanost projevu

NÁMĚTY:

Hledání dalších informací: jak vypadala cesta z Nazareta do Betléma, kudy Marie s Josefem šli, kolik kilometrů opravdu ušli, jaká území museli překonat, historické okolnosti těchto událostí – kdo vládl v zemi, jaké bylo státní uspořádání, složení obyvatel, národnost, náboženství, jak vypadal život v tehdejší Izraeli,...

Obrázky a mapy: mapa Izraele – současná i tehdejší, obrázky Nazareta, Betléma, izraelské krajiny, fotografie či nakreslené obrázky od žáků ...

ŽURNALISTICKÉ ÚTVARY:

- * Zpráva: *shrnuté informace do krátkého článku, informuje o události, která se stala, objektivně a pravdivě* - sčítání lidu v Betlémě, co se stalo u pastýřů v horách, návštěva pastýřů narozeného dítěte,...
- * Reportáž: *popis událostí z místa dění* – cesta do Betléma, sčítání lidu v Betlémě, noc mezi pastýři, cesta s pastýři do Betléma, pastýři v Betlémě,...
- * Interview – rozhovor: s Marií, Josefem, s pastýři, s obyvateli Betléma,... (žáci si připraví otázky a vymyslí možné odpovědi za danou postavu)
- * Komentář: *vyjadřuje názor autora k nějaké problematice a uvádí ji do souvislostí s jinými událostmi* - komentář k problematice sčítání lidu a přeplněného města Betléma, komentář k událostem, které se stali v noci v horách mezi pastýři, komentář k narození Spasitele,...
- * Reklama: žáci mohou vymyslet, na co by se mohla vztahovat reklama k danému tématu (např. reklama na: mapu Izraele, ubytování v Betlému, nejlepší hostinec,...

INSPIRACE PRO LEKTORA PŘED REALIZACÍ PROGRAMU

Text k zamyšlení:

Nazaretský tesař projevuje odvážnou vynalézavost,
protože umí proměnit problém v příležitost
a na prvním místě má důvěru v Prozřetelnost.

Zdá-li se někdy, že nám Bůh nepomáhá, neznamena to, že nás opustil,
ale že důvěřuje nám a tomu, co dokážeme vymyslet, vynalézt, vyřešit.

(papež František)

Praktický podnět:

Budu dobře využívat čas a s Boží pomocí a vynalézavě také dary, které mám.